

40 Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Hyvinvoinnin Palvelualue jakaantuu vastuualueittain:

- Hallinto- ja tukipalvelut
- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukiokoulutus
- Kansalaisopisto
- Kulttuuri- ja kirjastopalvelut
- Liikunta ja nuorisopalvelut

Hyvinvointijohtaja vastaa hyvinvointipalvelujen palvelualueen kokonaisuudesta ja vastuualuepäälliköt omilla vastuualueillaan.

Kunnanhallitus on päättänyt 12.2.2024 § 27 talouden tasapainottamistyön aloittamisesta. Talousarvioraamiksi asetettiin vuoden 2025 talousarvion valmistelulle 3 prosentin leikkaus käyttömenoihin. Talousarvion valmisteluun on tuonut haasteen annettu raami, palkkoihin varattava 2 prosentin korotusvaraus sekä sisäisten kustannusten kasvu 0,6 %. Sisäisten kustannusten kasvuun on ollut vaikuttamassa mm. kiinteistöjen lämmityksen ja ylläpidon kustannusten nousu, elintarvikkeiden raaka-aineiden kallistuminen sekä palkkakustannukset. Käyttömenojen leikkauksen lisäksi tuottojen osuus vähenee 3,1%. Tähän vaikuttavat muun muassa vähentyneet varhaiskasvatuksen ja kansalaisopiston palvelumaksut sekä saatujen hankerahoitusten määrän pieneneminen.

4000 Hallinto- ja tukipalvelut

Hallinto- ja tukipalvelujen vastuualue sisältää määrärahat hyvinvointilautakunnan luottamushenkilötoimintaan, hyvinvointipalvelujen palvelualueen hallinto- ja toimistopalveluihin sekä kunnan myöntämiin hyvinvoinnin toiminta- ja kohdeavustuksiin. Vastuualue sisältää myös kunnan tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnot.

Vastuualueen talouden tasapainottamiseksi tehdyt toimenpiteet:

- Järjestöavustuksien määrärahoja vähennetty – 5 000 e. (Nuorten kesätyösetelien määräraha 4 000 e siirretty elinvoima- ja työllisyyspalvelujen yksikköön).

4000 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT	TP 2023	TA 2024	VM 2025	LTK 2025
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	184 861	276 410	306 766	306 766
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-232 061	-340 160	-342 766	-342 766
Toimintakate (Netto)	-47 200	-63 750	-36 000	-36 000
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-232 061	-340 160	-342 766	-342 766

4050 Varhaiskasvatus

Juuan varhaiskasvatusta järjestetään kahdessa päiväkodissa, joissa molemmissa on ryhmät alle 3-vuotiaille sekä 3-5 -vuotiaille. Ahmovaarassa varhaiskasvatusta järjestetään ryhmäperhepäivähoitona. Lisäksi kaksi perhepäivähoitajaa toimii omassa kodissaan. Henkilöstörakennetta joudutaan jatkuvasti sopeuttamaan olemassa olevaan asiakasmäärään ja alueiden vaihtuviin tarpeisiin. Hanketoiminnalla tarjotaan lisätukea lasten ja henkilöstön toimintaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen kansainvälisyyttä sekä edesautetaan koronasta palautumista. Hankkeista jatkuu tasa-arvohanke (n 3 200e).

Vastuualueen talouden tasapainottamiseksi tehdyt toimenpiteet:

- Vuorohoitoa sekä loma-aikojen varhaiskasvatusta järjestetään ainoastaan päiväkodissa kirkonkylällä
- Varhaiskasvatus tarjotaan ensisijaisesti päiväkodeista
- Yhteistyötä Lieksan kanssa Koli-Ahmovaaralla harkitaan tilannekohtaisesti
- Sijaismäärärahaa vähennetty

4055 VARHAISKASVATUS	TP 2023	TA 2024	VM 2025	LTK 2025
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	84 414	58 812	39 567	39 567
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 733 790	-1 689 087	-1 693 579	-1 693 579
Toimintakate (Netto)	-1 649 377	-1 630 275	-1 654 012	-1 654 012
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 733 790	-1 689 087	-1 693 579	-1 693 579

4060 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjastopalvelut

Kirjastopalvelut säilyvät entisessä laajuudessaan. Omatoimikirjaston perustamista ja kustannuksia selvitetään. Omatoimikirjaston perustamisen selvitystyö on tässä vaiheessa perusteltua, kun kunnassa yleisesti ovien lukitus/kulunvalvontajärjestelmien uusimista suunnitellaan. Kirjastolla on tila käytettävissä esim. etätyön tekemiseen ja yhteistä tilaa tarjotaan tapahtumien järjestämiseen.

Lukemisen edistäminen säilyy painopistealueena.

”Taidemuodosta toiseksi - Minä, juukalainen” hankkee siirtyy vuodelle 2025 (8 000 e).

Kulttuuripalvelut

Kulttuuri järjestetään entisessä laajuudessaan kaikenikäisille. Kulttuuripalvelut jatkavat tiivistä yhteistyötä koulujen, varhaiskasvatuksen, hoivakotien sekä muiden vapaa-aikapalvelujen toimijoiden kanssa. Jäsenyys Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkostossa jatkuu ja haemme uusia yhteistyön muotoja myös kunnan sisäisesti. Kulttuuritarjontaa hajautetaan edelleen myös kylille.

Vastuualueen talouden tasapainottamiseksi tehdyt toimenpiteet:

- Kirjaston aineistomäärärahaa vähennetään
- Kulttuuritapahtumien lehti-ilmoittelua vähennetään

4060 KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT	TP 2023	TA 2024	VM 2025	LTK 2025
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	8 709	8 820	17 074	17 074
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-400 862	-415 220	-393 331	-393 331
Toimintakate (Netto)	-392 153	-406 400	-376 257	-376 257
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-400 862	-415 220	-393 331	-393 331

4105 Esi- ja perusopetus

Esi- ja perusopetuksen järjestämisessä huomioidaan vähenevä oppilasmäärä. Talousarviokaudella selvitetään koulupäivän rakenteen ja harrastustoiminnan kehittämistarpeita sekä yhteensovittamista osana tuntijakomuutoksia. Hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden vahvistaminen huomioidaan opetuksessa kokonaisvaltaisesti. Hankkeista jatkavat koulun kerhotoiminnan tukeminen (6 000 eur), esi- ja perusopetuksen tasa-arvohanke (18 500 e) sekä Erasmus+ (noin 20 000 e).

Perusopetuksessa 1-9 -luokilla järjestetään yhteensä 60,5 vuosiviikkotuntia vähemmän opetusta syksystä 2025 alkaen. Talousarviossa on huomioitu perusopetuksen tuntijakoon tulevat muutokset sekä mahdollinen tuleva perusopetuksen oppimisen tukiudistus.

Vastuualueen talouden tasapainottamiseksi tehdyt toimenpiteet:

- Tuntiresurssia karsitaan vastaamaan talousarvioraamin -3%:n kulutavoitetta; määräaikainen luokanopettajan virka jätetään täyttämättä, 4 koulunkäynninohjaajan tehtävää jätetään täyttämättä, opetushenkilöstön ylityöosuutta vähennetään ja henkilöstön muita osa-aikaisuuksia hyödynnetään osana tavoitetta
- Käytännön tasolla opetustuntien käyttö vähenee osana lukuvuosisuunnittelua elokuusta 2025 alkaen jako- ja samanaikaisopetuksesta yleisopetuksessa, esi- ja luokanopetuksessa on yksi opetusryhmä vähemmän ja opetusryhmiä suurennetaan kauttaaltaan, erityisluokanopetuksen tuntikäyttöä tarkastellaan mahdollisuuksien mukaan pienemmäksi oppilasmäärien sen mahdollistaessa
- Valinnaisaineryhmiä, tukiopetusta ja muuta myöhemmin tarkentuvaa opetusta järjestetään vähemmän
- Tarvittaessa hankintoja ja koulun ulkopuolista oppimista rajataan henkilöstökulujen ohella painottamalla kulurakenteessa oppimista, opetusta ja opiskelun tukea ensisijaisena kulleränä
- Välipala on edelleen tarjolla ja sitä voivat ostaa kaikki halukkaat omakustannushintaan. Vuonna 2025 hinta tulee olemaan 1,40 e/kpl (säästö - 70 000e).
- Koulukuljetuksen määrärahaa on vähennetty vuoden 2024 toteuman perusteella.

4105 ESI- JA PERUSOPETUS	TP 2023	TA 2024	VM 2025	LTK 2025
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	281 447	220 910	205 515	205 515
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-5 526 634	-5 382 072	-5 107 774	-5 107 774
Toimintakate (Netto)	-5 245 187	-5 161 162	-4 902 259	-4 902 259
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 526 634	-5 382 072	-5 107 774	-5 107 774

4115 Lukiokoulutus

Lukio-opetuksessa kehitetään oppimisen erityistä tukea. Sähköisen ylioppilastutkinnon tutkintorakenteen uudistusta, digioppimisympäristöjä ja sähköisten koekäytänteiden kehittämistyötä jatketaan ja laitekantaa päivitetään määrärahojen mukaisesti. Lukiomarkkinointia tehdään tehostetusti oppilasmäärän säilyttämiseksi. Heinäveden, Polvijärven ja Outokummun lukioiden kanssa tehdään yhteistyötä mm. opetuksen suunnittelussa ja tarvittaessa järjestämisessä. Hankehakuja toteutetaan pääasiassa em. lukionelikon yhteistyönä. Hankkeilla tarjotaan lisätukea opiskelijoiden oppimiseen ja kehitetään lukion kansainvälisyyttä.

Vastuualueen talouden tasapainottamiseksi tehdyt toimenpiteet:

- Tuntiresurssia karsitaan vastaamaan talousarvioraamin -3 %:n toimintamenotavoitetta; henkilöstön osa-aikaisuutta hyödynnetään osana tavoitetta, opintojaksovuorottelua ja lukioyhteistyötä tiivistetään opintojaksojen yhteisessä järjestämisessä, tarvittaessa opetusryhmien kokoa kasvatetaan eri vuositasojen ryhmiä yhdistämällä
- Tarvittaessa hankintoja ja koulun ulkopuolista oppimista rajataan henkilöstökulujen ohella
- Tarjolla välipala 1,40 e/kpl hintaan. (säästö -10 000 e)

4115 LUKIOKOULUTUS	TP 2023	TA 2024	VM 2025	LTK 2025
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	30 341	42 514	21 856	21 856
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-843 046	-848 310	-839 846	-839 846
Toimintakate (Netto)	-812 705	-805 796	-817 990	-817 990
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-843 046	-848 310	-839 846	-839 846

4175 Kansalaisopisto

Kansalaisopiston toimintaa jatketaan monipuolisella kurssitarjonnalla. Kurssien järjestämisessä kokeillaan erilaisia järjestämisen tapoja. Kylien elinvoimaisuutta pyritään ylläpitämään ja huomioimaan osallistujamäärien minimeillä liikunnan ja kädentaitojen kursseilla. Talousarviokaudella opiston toiminnan tehokkuutta ja laajuutta kehitetään vastaamaan väestökehitystä ja opistojen yleistä kustannustasoa. Musiikissa yhteistöllisyyttä lisätään viemällä kursseja vanhuspalveluihin ja hoivakoteihin. Aikuisten taiteen perusopetuksen toteuttamista jatketaan ja arvioidaan sen toteuttamismahdollisuudet ja laajuus jatkossa seuraavan talousarviovalmistelun yhteydessä. Musiikkiopistoyhteistyö jatkuu Lieksan kaupungin musiikkiopiston kanssa.

Vastuualueen talouden tasapainottamiseksi tehdyt toimenpiteet:

- Henkilöstökuluja karsitaan vähentämällä tuntiopetusta ainealueittain; opetuksen karsinnan painopisteenä on ollut yksilöopetuksen vähentäminen, matkakustannuksia sisältävän opetuksen rajaaminen tai muuttaminen hybridiopetukseksi sekä muiden kalliiden toteutusten rajaaminen tai poisjättäminen kurssitarjonnasta

- kurssimaksuja korotetaan yleisen kustannustasonousun mukaisesti 1.8. alkaen

4175 KANSALAIISOPISTO	TP 2023	TA 2024	VM 2025	LTK 2025
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	36 796	41 211	36 012	36 012
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-470 574	-434 284	-429 631	-429 631
Toimintakate (Netto)	-433 778	-393 073	-393 619	-393 619
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-470 574	-434 284	-429 631	-429 631

4200 Liikunta- ja nuorisopalvelut

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen avulla tuetaan kuntalaisten osallisuutta sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Edullisilla ja monipuolisilla liikuntamahdollisuuksilla halutaan tarjota kuntalaisille löytää oma tapa liikkua. Liikuntapaikkojen uudet varaus- ja käyttömaksuperiaatteet ja niiden pohjalta päätetyt hinnat otetaan käyttöön 1.1.2025 alkaen.

Nuorisopalvelut

Perusnuorisotyötä toteutetaan sekä nuorisotilassa että verkossa. Nuorisotilojen toimintaa kehitetään edelleen siten, että se tavoittaisi monipuolisuudellaan mahdollisimman laajasti nuoria.

Koulunuorisotyö on siirretty liikunta- ja nuorisotyön vastuualueelle ja se on jatkossa osa kunnan nuorisotyötä resurssin tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen ja työvuorosuunnitellun vuoksi. Nuorisotyön henkilöstöresurssia on vähennetty 0,6 htv. Jäljellä oleva resurssi toimii sekä nuorisotiloilla että koululla. Etsivään nuorisotyöhön on haettu Aluehallintovirastolta rahoitusta 0,6 htv. Tässä vähennystä on tehty 0,4 htv. Resurssi on suhteutettuna esille tulleeseen tarpeeseen.

Talouden tasapainottamiseksi tehdyt toimenpiteet:

- Nuorisotyön henkilöstöresurssin vähennys 0,6 htv
- Nuorisotilojen ja liikuntatilojen siivouksen vähentäminen
- Liikuntapaikkojen uudet varaus- ja maksuperusteet

4200 LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT	TP 2023	TA 2024	VM 2025	LTK 2025
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	66 683	58 130	58 165	58 165
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-759 618	-717 760	-726 729	-726 729
Toimintakate (Netto)	-692 935	-659 630	-668 564	-668 564
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-470	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-760 088	-717 760	-726 729	-726 729

40 HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TP 2023	TA 2024	VM 2025	LTK 2025
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	693 250	706 807	684 955	684 955
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-9 966 584	-9 826 893	-9 533 656	-9 533 656
Toimintakate (Netto)	-9 273 334	-9 120 086	-8 848 701	-8 848 701
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-470	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 967 054	-9 826 893	-9 533 656	-9 533 656

VUODEN 2025 TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Strateginen painopiste: Hyvinvoinnin edistäminen		
Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso	Vastuuyksikkö
Terveellisen ravitsemustiedon lisääminen	- Ruokakasvatuksen työryhmä toimii kunnassa - Ruokakasvatuksen toimintamalli käytössä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa - Tervettä kasvua hankkeen tavoitteet toteutuvat kunnassa - Ravitsemukseen liittyviin asenteisiin ja olosuhteisiin vaikuttavaa neuvontaa, ohjausta ja opetusta annetaan eri tilaisuuksissa	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, hyvinvoinnin edistäminen
Päihdeasioiden systemaattinen puheeksi ottaminen matalla kynnyksellä kunnan palveluissa	Puheeksi ottamisen malli käytössä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus

Turvallisuus näkyy arjen rakenteissa	- Kiva-koulumallin arviointi ja vertailu muihin kiusaamisen vastaisiin toimintamalleihin. Toimintaan valitaan vaikuttavin malli ja se on aktiivisessa käytössä perusopetuksessa - Yksiköiden turvallisuussuunnitelmat ja valmiussuunnitelmat päivitetty -Turvallisemman tilan ohjeet käytössä	Perusopetus Hyvinvointipalvelut Hyvinvointipalvelut
Oppilaiden tuen järjestäminen muuttuu lakiuudistuksen mukaiseksi	Oppilaiden tuen tasot määritellään uudelleen ja tehdään tarvittavat päätökset.	Rehtorit, hyvinvointijohtaja

Strateginen painopiste: Osallisuus ja viestintä		
Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso	Vastuuyksikkö
Yhteisöllisyyden ja harrastamisen lisääminen kunnassa	- Selvitetään eri malleja, joilla lisätään kuntalaisten yhteisöllisyyttä ja käyttöön otetaan vähintään 1 - lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseen soveltuvien mallien ja hankkeiden käyttöönotto	Hyvinvointipalvelut

Strateginen painopiste: Vastuullisuus		
Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso	Vastuuyksikkö
Toiminnan laajuus sekä resurssointi on mitoitettu huomioiden väestökehitys ja tarve	- Toiminnan ja talouden tasapainottamissuunnitelma tehty vuosille 2026–2027 - Henkilöstösuunnitelma tuleville vuosille tehty	Hyvinvointilautakunta
Hyvinvointipalveluiden toiminta on strategista ja suunniteltua. Tehdyt suunnitelmat muodostavat selkeän kokonaisuuden.	-Kunnan laaja hyvinvointisuunnitelma on laadittu vuosille 2025-2028 -Vapaa-aikapalveluilla on strategiset ohjaavat alasuunnitelmat kaikilla toiminnan osaluilla	Hyvinvointipalvelut